

คำนำ

ประเทศไทย เป็นประเทศเกษตรกรรม อาชีพหลักของคนไทย คือ การทำเกษตรกรรม ผลผลิตต่างๆ ที่ได้มาจึงเป็นเพื่อการบริโภคและการส่งออก ในปัจจุบันการเกษตรมีความแตกต่างจากในอดีตซึ่งมีการปรับเปลี่ยนวิถีการทำเกษตร โดยมีเป้าหมายทางการค้าเป็นสำคัญ จึงทำให้ปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรของไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถือได้ว่าติดอันดับประเทศที่ใช้สารเคมีทางการเกษตรมากที่สุดประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แม้ว่า การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชจะมีประโยชน์ต่อการควบคุมการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชได้ระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามมีความเป็นพิษอยู่ด้วย ประกอบกับการใช้สารเคมีที่ไม่ถูกต้องของตัวเกษตรกร และการใช้ที่มากเกินไปจนความจำเป็น รวมทั้งการใช้โดยปราศจากมาตรการทางกฎหมายที่ควบคุมอย่างเข้มงวด จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรและผู้บริโภค เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้น และระยะยาว (สาคร, 2556) สารเคมีกำจัดศัตรูพืชสามารถเข้าสู่ร่างกายของมนุษย์ได้หลายทาง เช่น ทางปาก ทางผิวหนัง และทางจมูกไม่ว่าจะเป็นการสูดดม การสัมผัส หรือการระเหยของสารกำจัดศัตรูพืช ทำให้ร่างกายได้รับสารเคมีโดยที่ไม่รู้ตัว ซึ่งหากมีวิธีการใช้สารเคมีที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้สารเคมีมีโอกาสสัมผัสกับร่างกายของผู้ใช้และเข้าสู่ร่างกายแล้วเกิดพิษได้

จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่มีการทำการเกษตรมากเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ มีพื้นที่ปลูกพืชจำนวน 2,522,247 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ในอำเภอชนแดนมากที่สุด จำนวน 338,621 ไร่ รองลงมาเป็นอำเภอหนองไผ่ วิเชียรบุรี เมือง และศรีเทพ ตามลำดับ ซึ่งในตำบลชัยสมบูรณ เป็นตำบลที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่หลากหลายพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ดอนและเหมาะสำหรับการทำการเกษตรกรรมทางด้านพืชไร่ (องค์การบริหารส่วนตำบลชัยสมบูรณ, 2560) อย่างไรก็ตามมีการปลูกพืชไร่มากที่สุด รองลงมาเป็น ไม้ผล ข้าว และพืชผัก ในจำนวนพืชที่ปลูกทั้งหมด มีรายงานว่า มีพื้นที่ปลูกผักปลอดสารพิษเพียง 397 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์, 2551) เกษตรกรมีการปลูกพืชผักหลายชนิดในทุกอำเภอ แต่มีเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น ที่มีการขอจดทะเบียน GAP (สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์, 2548) จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เกษตรกรส่วนใหญ่ ผู้ไม่ได้ขอจดทะเบียน GAP ในเรื่องผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณภาพของ ผลผลิต ความปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการศึกษาเรื่องราวของความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมของเกษตรกรในการใช้สารเคมีทางการเกษตร ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้และพฤติกรรมใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ตำบลชัยสมบูรณ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สารเคมีเพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรให้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกวิธีและมีความเหมาะสมต่อไป

Nguyen Ngoc Tuan และคณะ

ธันวาคม 2560